ROUTEBESCHRIJVING

De rivier de Donge is een typische laaglandbeek. Een dergelijke beek heeft geen duidelijke bron maar ontstaat doordat grond- en regenwater zich geleidelijk aan clusteren tot een beek.
Voor de Donge betreft dit het grensgebied tussen Alphen en Baarle-Nassau. Het beekje heet hier dan nog de Oude Ley.
De Oude Ley loopt via een duiker onder het Wilhelminakanaal door en vervolgt dan, vanaf Dongen, haar weg als de Donge tot aan de uitmonding van de Amer.

DONGEN

De plaats Dongen is vernoemd naar de rivier de Donge. Voordat er sprake was van enige bewoning in dit gebied heette de rivier simpelweg de Aa. Omdat Dongen op een hooggelegen zandrug in een veengebied (een Donk) ligt, werd deze plaats ‘Donk aan de Aa’ genoemd. Later is dit verbasterd tot ‘DonkAa’ oftewel ‘Dongen’. Zo kreeg ook de rivier zijn naam. Vanuit Dongen in westelijke richting naar Oosterhout.

OOSTEIND

U rijdt over de Heikantsestraat.
Aan de linkerkant liggen zogenaamde “bolakkers”. Voor een goede afwatering werden deze akkers steeds bol geploegd. Aan diezelfde kant een bomenrij. Samen met de akkers vormen zij het “coulissenlandschap” van Oosteind, mede bedoeld om de zandverstuivingen een halt toe te roepen. Aan de Heikantsestraat tevens enkele fraaie monumentale boerderijen van het Brabantse langgeveltype (nr. 37) en het Vlaamse schuurtype (nr. 43).

OOSTERHOUT-CENTRUM

De Oosterhoutse geschiedenis gaat terug tot de tijd van de Romeinen. Oosterhout was niet meer dan een nederzetting.
Het heden en verleden wordt in Oosterhout op verrassende wijze gecombineerd. Een fraaie Basiliek op de Markt, historische straatjes en panden maar ook een modern (en geheel overdekt) winkelcentrum. Kortom: een ommetje zeker waard.

Vrijwel direct na de “afdaling” van het viaduct over de Rijksweg A27 rijdt u het gebied “de heilige Driehoek”binnen. In dit gebied, geheel onder monumentenzorg, liggen drie kloosters vredig bijeen.
Op de kop van de Kloosterdreef ligt de Sint Paulusabdij. De paters zijn helaas vertrokken; nu wordt het klooster bewoond door woongemeenschap Chemin Neuf. Halverwege de Kloosterdreef ligt Sint Catharinadal, het oudste nog bestaande vrouwenklooster in Nederland. Dit klooster, ook wel de Blauwe Camer genoemd is het oudste slotje In Oosterhout, gebouwd rond 1270.
Rond 1300 vestigden zich verschillende adellijke families in Oosterhout die voor zichzelf een huis, een slotje, bouwden. Van deze slotjes zijn er nog vijf over. De overige vier liggen in het centrum, in de Ridderstraat. Aan het einde van de Kloosterdreef ligt links op de hoek het derde klooster, de Onze Lieve Vrouwe-abdij.

Over de Leysenhoek, langs fraaie boerderijen, de route vervolgen. Langs de Kinderboerderij/Milieu Educatief Centrum en de route in noordelijke richting vervolgen.

DOMMELBERGEN

In Oosterhout-noord ligt één van de oudere ‘nieuwe wijken” van Oosterhout, Dommelbergen. Hier staat ook, aan de Kasteeldreef, de Ruïne van Strijen, laatste overblijfsel van het fraaie Kasteel Strijen.
Het kasteel werd gebouwd in de 13e eeuw op de grens van Brabant en Holland. Tijdens de 80-jarige oorlog (1568-1648) werd het kasteel helaas grotendeels verwoest.

HET KROMGAT

Na de wijk Dommelbergen komt u in een poldergebied met de naam Kromgat. Dit gebied is in de jaren zestig verkaveld. De verschillen tussen verkaveling hier en in de Willemspolder (jaren ’70) zijn duidelijk te zien. De wegen zijn hier veel smaller en de kavels zijn kleiner en liggen minder vlak. Karakteristiek voor het landschapsbeeld hier is het oude riviertje het Kromgat dat geflankeerd wordt door enkele rijen scheefgegroeide populieren.

GEERTRUIDENBERG

Weliswaar niet direct aan de Dongeroute gelegen, maar Hollands oudste stad Geertruidenberg is een bezoekje meer dan waard.
Tot 1813 hoorde Geertruidenberg tot Holland en was een belangrijk handelscentrum. De stad ligt op het hoogste punt van een zandrug waar de heilige Gertrudis in 645 een kerkje zou hebben gesticht.
De fraaie 14e eeuwse Geertruidskerk op het al even fraaie Marktplein (met prachtige leilindes en waterpompen) is hier de opvolger van.
In het centrum zijn veel 17e en 18e eeuwse panden bewaard gebleven. Ook de Vismarkt, de bastions met vestingwallen en het voormalige Wapenarsenaal zijn indrukkende staaltjes geschiedenis.

KRUISING RIJKSWEG

De route kruist hier de Rijksweg A27. U fietst nu langs de rivier de Donge. De Donge stroomt hier een andere richting op dan straks bij ’s Gravenmoer. Als gevolg van de aanleg van de Deltawerken is de Donge bij Geertruidenberg afgesloten en via het Koppelkanaal verbonden met het Zuiderafwateringskanaal.
Hierdoor werd de stroomrichting omgedraaid. Het water wordt nu via het gemaal Keizersveer op het Oude Maasje afgemalen. Vroeger stroomde het water bij laag water rechtstreeks de Amer in.

RAAMSDONK

In Raamsdonk treft u nog duidelijk de lintbebouwing aan met onder andere prachtige 18e eeuwse boerderijen van het langstraattype.
De straatnaam Oude Melkhaven herinnert nog aan de nu gedempte haven die vroeger in open verbinding stond met de Donge.

WILLEMSPOLDER

Via een brug over de stuw komt u aan de westkant van de Donge.
Hier heeft u een mooi uitzicht over de Willemspolder. Deze polder was vroeger nauwelijks toegankelijk. Ze stond diverse malen onder water na dijkdoorbraken. Met de afsluiting van het Haringvliet (1970) kwam hier een einde aan maar toch bleef het een erg nat gebied dat hoofdzakelijk gebruikt werd als hooiland.

Door de bouw van het gemaal Keizersveer aan het Oude Maasje in 1977 kwam hierin aanzienlijk verbetering. De negen kleine gemaaltjes die voorheen het waterpeil regelden kwamen hiermee te vervallen. Aan de fietsroute treft u nog enkele van deze gemaaltjes aan, onder andere de “Groenendijk”en het “Kazegat”.

Door deze aanzienlijke verbetering ontstond ook de mogelijkheid tot huisvesting. Dankzij subsidie uit de ruilverkaveling konden nieuwe bedrijven zich hier vestigen. De meeste boerderijen in deze polder zijn dan ook in de periode 1970 – 1980 gebouwd.

’S GRAVENMOER

Via de Waspikseweg en de Vaartweg rijdt u ’s Gravenmoer binnen.
Aan de Vaartweg liggen enkele zeer fraaie boerderijen die door karakteristieke bruggetjes over de Vaart worden ontsloten. U passeert de protestants-christelijke kerk, (achter de woning Vaartweg 28)
Via de Lage Dijk en de Hoge Dijk naar het centrum van ’s Gravenmoer.
De Brouwersdijk, in het verlengde van de Hoge Dijk, is één van de dijken die ‘s Gravenmoer omzomen en die zijn aangelegd na de Sint Elisabethsvloed van 1421. ’s Gravenmoer is een Heerlijkheid, ontstaan nadat de Hollandse Graaf Floris V in 1293 een moerasgebied ter grootte van 15 “hoeven” uitgaf ter ontginning.
U passeert diverse rijks- en gemeentelijke monumenten en het oude gemeentehuis. Aan het Kerkebosje treft u enkele bankjes aan waar u even kunt genieten van dit rustgevende “parkbosje”.

Over de Kerkdijk naar Dongen.
Langs de kerkdijk stroomt de Donge. Na de ruilverkaveling is de Donge hier verbreed. Het waterpeil is hierop aangepast en wordt gehandhaafd via twee halfautomatische stuwen.

Over de Hogedijk naar Dongen.

Fietsroute rondom de Willemspolder en langs rivier de Donge • Lengte 31 km

Dongen • Oosterhout • Raamsdonk • ’s Gravenmoer

DE DONGE ROUTE

Ook geschikt voor rolstoelers en handbikers!

DE DONGE ROUTE

FIETSROUTE RONDOM DE WILLEMSPOLDER EN LANGS RIVIER DE DONGE.

De fietsroute is gebaseerd op het fietsroutenetwerk.
Deze afstand (31 km) is naar eigen wens te wijzigen aan de hand van de fietsknooppunten. Deze staan op de kaart vermeld.

TOEGANKELIJKHEID ROLSTOELGEBRUIKERS EN HANDBIKERS

Het fietsroutenetwerk in West-Brabant is door enthousiaste vrijwilligers gecontroleerd op o.a. breedte van het fietspad, de ondergrond en andere zaken die van invloed zijn op de toegankelijkheid. De Dongeroute is volledig toegankelijk voor rolstoelgebruikers en handbikers.

OPLADEN ELECTRISCHE FIETS

Rijdt u op een electrische fiets? Vergeet dan uw acculader niet!
Bij nagenoeg elk café aan de route kunt u gratis uw accu opladen.

FIETSVERHUUR

Dongen	Ad Bax Rijwielhandel, Geer 33, T 0162-312080
Den Hout	Pannekoeckershuys, Ruiterspoor 71, T 0162-455036
Oosterhout	Roompotpark De Katjeskelder, Katjeskelder 1, T 0162-453539.
Raamsdonksveer	Profile Van Oord, Grote Kerkstraat 30, T 0162-518531

PARKEREN

Gratis parkeren aan of in directe omgeving van de route kan op de navolgende lokaties:

's Gravenmoer	Hoofdstraat, centrum of nabij brug Wilhelminalaan
Oosterhout	Tulip Inn, Beneluxweg 1 Milieu Educatief Centrum, Veerseweg 100
Oosteind	Voor R.K. Kerk, Provincialeweg.
Raamsdonksveer	Aan Nion-watersportplas

BEZIENSWAARDIGHEDEN ONDERWEG (of een ommetje waard)

DONGEN

Donghamuseum • Kerkstraat 33, T 0162-387194
IJzertijdboerderij • Kard. Van Rossumstraat 51, T 0162-321040
Orchideeënkwekerij • Fazantenweg 27, T 0162-371522

OOSTERHOUT

Sint Jansbasiliek • Markt 17, T 0162-453574
Milieu Educatief Centrum/Kinderboerderij, Veerseweg 100, T 0162-457446
Bakkerijmuseum • Klappeijstraat 47-49, T 0162-429700
Brabants Museum Oud-Oosterhout • Bredaseweg 129, T 0162-426815
Speelgoed- en Carnavalsmuseum Op Stelten, Zandheuvel 51, T 0162-452815

GEERTRUIDENBERG

Geertruidskerk • Elfhuizen 3, T 0162-513164
Kinderboerderij De Kromme Akker • Burggravenlaan 3, T 0162-677133
Museum de Roos • Markt 46, T 0162-517689

RAAMSDONK

Landgoed "Het Broeck" • Lange Broekstraat 1, T 0162-519701
Lambertuskerk • Kerklaan 4, T 0162-515286

RAAMSDONKSVEER

Molen "de Onvermoeide"/ Dierenpark de Onvermoeide, Hoevendijk 1, T 0162-515565
Het Fruithuisje (Veers Erfgoed) • Rembrandtlaan 2, T 0162-514434

'S GRAVENMOER

Nederlandse Hervormde Kerk • Kerkdijk 15, T 0162-312264
Protestants-christelijke Kerk • Vaartweg 28, T 0162-313552

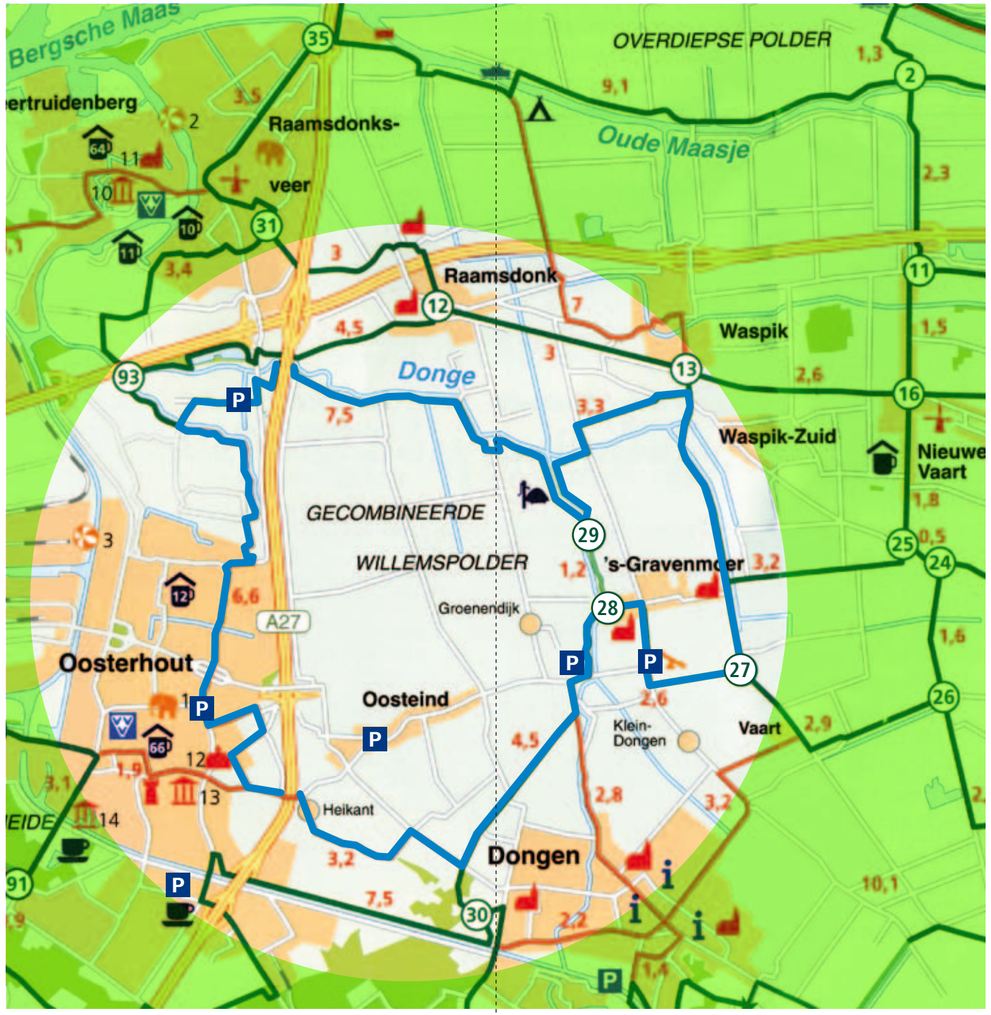

MEER INFORMATIE

VVV/ANWB-KANTOOR Oosterhout
Bouwlingplein 1, 4901 KZ, T 0900-2022550
www.vvvoosterhout.nl

VVV-AGENTSCHAP Geertruidenberg
Markt 46, 4931 BT, T 0162-517689
www.vvvgeertruidenberg.nl

INFORMATIEPUNTEN

Dongen
Donghamuseum, Kerkstraat 33 T. 0162-387194
Reisbureau Beex, Hoge Ham 120. T. 0162-313431

's Gravenmoer
Hoeve de Vijf Turven, Hoodstraat 71.

Colofon
Productie: VVV Oosterhout, in opdracht van de gemeenten Dongen, Geertruidenberg en Oosterhout
Ontwerp: www.ik-ook.nl